

9. Dla celów kanonizacyjnych (beatyfikacyjnych) konieczna była personifikacja świętego przy pomocy obrazu.

10. Przez kilka miesięcy, być może, obraz ten umieszczony mógł być w katedrze wawelskiej.

11. Po śmierci Jagiełły, przy zachowawczej postawie bpa Oleśnickiego w stosunku do zabiegów o kanonizację Jadwigi, obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, w uroczystej procesji odprowadzono na Jasną Górę.

Kraków

ZYGMUNT HOLCER

KOMENTARZE – REFLEKSJE – MATERIAŁY DUSZPASTERSKIE

Ks. Norbert Mendecki

JAK DAWID ZOSTAŁ KRÓLEM?

Postać Dawida należy do pierwszoplanowych w historii Izraela. Jego zasługa leży w tym, że wprowadził państwo izraelskie w poczet potęg światowych. Jak doszło do tego?

Dawid urodził się w Betlejem, na terytorium pokolenia Judy. Na dwór królewski dostał się albo dzięki umiejętnej grze na cytrze (według 1 Sm 16, 18–23), albo (według 1 Sm 17, 35–18, 5) dzięki pokonaniu olbrzyma Goliata¹. W krótkim czasie awansował na przybocznego giermka króla Saula. Jego zaszczytna funkcja polegała na noszeniu broni królewskiej. Potem został szefem oddziału wojskowego. Jego waleczność, a przede wszystkim nieprzeciętny talent wojskowy zjednały mu sympatie wśród ludu. Pełen podziwu dla niego był syn królewski Jonatan, z którym Dawid zaprzyjaźnił się ser-

¹ Czyn ten według 2 Sm 21, 19 dokonał nie Dawid ale Elchanan. Przypuszcza się, że chodzi tutaj o wcześniejsze nazwisko Dawida: Elchanan albo Baalchanan (por. Rdz 36, 38; 1 Krn 1, 49). „Dawid” zaś byłby nazwiskiem przybranym po intronizacji na króla. Za takim rozwiązaniem opowiadają się: A. M. H o n e y m a n, JBL 67, 1948, 13–25; L. M. v o n P a k o z d y, ZAW 68, 1956, 157–259; J. M u i l e n b u r g, JBL 75, 1956, 201.

decznie. Jeszcze bardziej zbliżył się młody Dawid do rodziny królewskiej poślubiając córkę Saula Mikal. W tych stosunkach z królem Saulem wyróżnić można dwa okresy, które krótko nazwać możemy: okres miłości i okres nienawiści. W pierwszym okresie pnie się młody Dawid po szczeblach kariery wojskowej. Ale kiedy Saul spostrzegł, że Dawid na tym nie poprzestaje i jego aspiracje idą w kierunku rodziny królewskiej, zaczął się poważnie obawiać o następstwo tronu po jego śmierci. Czy jego syn Jonatan, który nie dorównuje Dawidowi, będzie mógł niezagrozenie królować mając u boku tak groźnego rywala? Dlatego Saul oddał Dawida ze swego dworu. Ten okres w życiu Dawida możemy zatytułować „działalność na własną rękę”. Dawid zbiera wokół siebie wojowników i tworzy mały oddział wojskowy. Według 1 Sm 22, 2 oddział liczył 400 żołnierzy, według 1 Sm 23, 13 600 żołnierzy. Z tekstów 1 Sm 27, 3 i 30, 2nn dowiadujemy się, że żołnierze Dawida byli z rodzinami.

Rola oddziału Dawida polegała na ochronie mienia mieszkańców Palestyny, nękanym nieustannymi napadami, czy to ze strony Filistynów, czy ze strony Amalekitów. Dlatego najpierw „zadomowił się” Dawid ze swoim oddziałem na zachodnim pagórkowatym krańcu pokolenia Judy. Najprawdopodobniej twierdza Adullam służyła Dawidowi za bazę wypadową. Tutaj wrogiem numer jeden byli Filistyni. W walce z nimi zasłynął Dawid jako niezrównany wojownik. Sukcesem jego na tym terenie to obrona miasta Kegila.

Potem przeniósł się Dawid na południowy-wschód Judy i tutaj podobnie bronił mieszkańców tego terytorium przed napadami różnych grup nomadów, a przede wszystkim Amalekitów. Jego pomoc wojskowa zjednała mu sympatie ludu, chociaż pomoc ta nie była za darmo. Mianowicie Dawid pobierał ofiary od ludności, prawdopodobnie w naturze. W zamian za to mieszkańcy mogli cieszyć się spokojem. Sympatie, jakie pozyskał Dawid, miały ogromne znaczenie w późniejszych kolejach życiowych. Dzięki ludowi Dawid zostaje wybrany jednogłośnie królem. Z tego okresu życia Dawida pochodzi jego ożenek z Abigail (1 Sm 25, 39nn).

Na czasy jego działalności w Judei przypada historia prześladowań ze strony króla Saula. Prześladowania te stoją jednak pod znakiem zapytania, jeżeli zważy się fakt, że miałyby one miejsce na rodzinnym terytorium Dawida. Czyż Saul mógłby się tak swobodnie poruszać po obcym mu terytorium?

Następny krok w życiu Dawida, to jego służba u Filistynów. Co skłoniło Dawida do podjęcia takowej decyzji? Przypuszcza się, że motyw wynagrodzenia odgrywał w tym wypadku pewną, może nawet decydującą rolę. Bogate miasta filistyńskie mogły więcej oferować ludziom Dawida aniżeli biedni pasterze judejscy. Dlatego widzimy go teraz na służbie u króla Akisza z miejscowości Gat. Z rąk

królewskich otrzymuje Dawid przełożenie nad miejscowością Siklag. Prawdopodobnie leżała owa miejscowość na południowym-wschodzie od Gazy, w odległości mniej więcej 15 kilometrów. Zadanie grupy Dawida jest takie samo, jak na terytorium Judy: obrona przed Amalekitami i innymi grupami, należących do szczepów beduińskich. Zagrożenie ze strony tych ludów było podwójne:

1. ludy te rabowały mienie osiadłych Filistynów,

2. niektóre grupy próbowały osiedlić się na stałe, właśnie na obym dla nich terytorium. Oczywiście Dawid górował tutaj, a ze zdobywcy cieszyć się mogli także jego ziomkowie judejscy, którym przesyłano część zdobytego mienia (1 Sm 30, 26nn).

W tym czasie, kiedy Dawid przebywa na służbie u Filistynów, wydarzyła się historia, która zaważyła radykalnie na całym przyszłym życiu Dawida. Historię tę można odtworzyć w ten sposób.

Całe życie króla Saula składało się z nieustannych walk z Filistynami. Jego sukcesem było nawet „oczyszczenie” górzystej Palestyny z wrogich najeźdźców. Ale wróg pozostał i zagrażał nadal. Dlatego trzeba było znowu wyjść na spotkanie i podjąć walkę. Na wzgórzu Giboa doszło do zaciętej walki pomiędzy wojskami Saula i Filistynami. Saul wiedział, że tym razem Filistyni przeważają, że nie da rady. Pomimo tego podjął walkę i przegrał. W obliczu klęski popelnia Saul samobójstwo, przebija się mieczem. Trzej jego synowie giną w walce, wśród nich Jonatan, przyjaciel Dawida i pretendent do korony królewskiej.

Ciała Saula i jego trzech synów zostaj powieszane jako trofeum na murach miasta Bet-Szean, a jego broń zostaje złożona w świątyni bogini Asztarty. Nocą przychodzą mieszkańcy miasta Jabesz w Gileadzie, ściągają wiszące zwłoki z muru miasta i w skromnym kondukcje pogrzebowym oddają ostatnią przysługę królowi i jego trzem synom.

Sytuacja w Palestynie wygląda teraz tak, jak na początku działalności Saula jako króla. To, o co walczył przez całe życie, stracił w jednym momencie. Jego walka kończy się klęską. Ale jego dzieło trwa nadal. Nic więc dziwnego, że w dowód uznania otrzymuje pieśń żalobną (2 Sm 1, 17–27), która jest niejako pomnikiem dla jego zasług.

Śmierć Saula stworzyła nową sytuację w historii Palestyny i w historii Dawida. Jego droga do tronu królewskiego stoi otworem. Nic więc dziwnego, że na wieść o śmierci króla Saula, ruszył Dawid z Siklag do Hebronu, gdzie zostaje namaszczonej na króla.